

с.Тошевци

По името на няколко партизани с името Тошо.

До 1950г. носи името Урбабинци – по името на турски бей Урбаба. Първото училище е открито 1913г. В края на 1919г. социалистите Младен Лилев Бошняшки, Доно Тошев Пъртеняшки, Иван Цветков Пъртеняшки, Иван Цветков Манкин, Васил Петров Герговски, Илчо Нинов Кривошийски, Младен Митов Кявурски, Мито Гергов Бързашки, Мито Петров Донов, Никола Нинов, Рагю Нинов Банюрков, Янкул Петров Янкулов, Цветко Иванов Дилиджийски, Лило Петков Бошняшки основават партийна организация. За секретар е избран Младен Лилев Бошняшки.

Кога и как е заселено с. Урбабинци, днешно с. Тошевци

Около средата на 18-ти век в землището на днешното с. Тошевци идва и се настанява на различни места със своя добитък, птици и други животни, турчина Урбаба.

Кой и откъде е този Урбаба?

Според разказа на 77 – годишният Станчо Върбанов Ганов от Пъртеняшката фамилия, на когото са разказвали неговите деди и прадеди, пашата в гр. Грамада имал трима сина – единият се казвал Урбаба, вторият – Бранко, а името на третия не е известно. Когато порастнали и били вече женени Урбаба идва и се настанява в землището на днешното с. Тошевци, а Бранко в землището на днешното с. Бранковци.

Близка до тази легенда, също по разказа на стари хора е, че трима братя жители на с. Грамада, набили баща си заради пиянство. Подгонени от турските власти те напуснали селото и се заселили на около три километра, западно от Грамада, по поречието на реката. На турски „аур-баба” означава, бий баща си. Постепенно първата буква от първата дума изчезнала, за да се образува слятото урбаба. С наставката „инци”, характерна за много селища в страната ни се оформило окончателно името УРБАБИНЦИ.

От къде произлиза новото име на селото ни Тошевци?

От имената на тримата убити партизани през месец Януари 1944 година, а именно:

- Тошо Младенов Герговски – Секретар на партийната организация в селото и Заместник – Политкомисар на отряд „Георги Бенковски”.

- Тодар Панов Иванов.

- Тошо Вълчов Иванов.

Като израз на дълбока признателност към тяхното революционно дело и героична смърт, и на другите загинали партизани от селото им, беше издигнат гранитен паметник сред селото.

География

Селото е разположено в северозападния край на България, на около 160 м надморска височина. Разстоянието до границата със Сърбия е около 25 км. Първоначално къщите с дворовете в селото са били разположени от двете страни на безименна река, или както я наричат селяните "барата". Селото е съставено от 5 махали - Средна, Горна, Бутан, Влашка и Бушняшка. През ранния исторически период, както и в целия Видински регион, основен поминък на населението безспорно е било земеделието и животновъдството. Занаятчийството е било развито в такава степен, колкото да задоволява нуждите на населението. **КОГА И КАК Е ЗАСЕЛЕНО СЕЛОТО?**

Историята му е много обща с историята на другите села в България и по-конкретно с тази на селата от северозападния край. Но наред с общото, тя има и свой специфични особености, които в някои отношения създават до известна степен самостоятелен облик на селото.

Има различни легенди за първите заселници и името на селото.

Около средата на 18 век на землището на с.Урбабинци /днешното с.Тошевци/ идва и се настанява на различни места със своя добитък, птици и др. турчина Урбаба. Кой и откъде е той?

Според разкази на стари хора от селото, пашата в с.Грамада /днешния гр.Грамада/ имал трима сина - единият се казвал Урбаба, вторият- Бранко, а на третия името не е известно. Когато пораснали и били вече женени, Урбаба идва и се настанява на землището на с.Тошевци, а Бранко на землището на днешното с.Бранковци. Според разказите Урбаба най-напред се спрял в местността "Пуйка", където развъдил голямо стадо пуйки, гъски, патици и др., от което после долчината получава името "Пуйка". Пчелинът си Урбаба е настанил на около 100 метра от чешмата "Ралча". Оборите на голямата му чарда говеда са се намирили между западния край на селото и така наречения "Сляп кош". На това място старите хора му казвали турската ливада. За гледане на добитъка си, Урбаба е взимал хора от Грамада, които са си построили там примитивни землянки и колиби за живеене. Тия негови ратаи, макар че са били малко на брой, се смятат за основоположници на селото. Кой и какви са били хората грижели се за добитъка, птиците и пчелите на турчина-господар, не се знае, изгубило се е в миналото. Но с положителност се знае, че някой си Райко и жена му, дълги години са пасли турските говеда. Те били бездетни и един ден, пасейки говедата, те чули детски плач. Веднага отишли да проверят и за тяхно учудване, близо до реката намерили малко дете повито в пелени. Тъй като нямали деца, те много се зарадвали, взели детето и му дали името Найден. Докато да отрасне детето те узнали, че родителите му са от едно

от близките до планината села, но името му е забравено. След като поотраснало момчето, то започнало да спохожда близките и роднините си в това село, особено когато там имал местен празник. На един такъв празник намерили мома на момчето и го оженили. Направили сватба. Идвайки си при втория баща, Райко, който го отгледал, момъкът довел и булката си. Намирайки се в последна сиромашия, слугата Райко не се зарадвал на женитбата на сина си Найден. Седнал пред землянката си и заплакал. В това време пристигнал турчина за да види добитъка и имотите си. Като видял слугата си да плаче го попитал каква е причината и Райко му отговорил: "Как да не плача чорбаджи, като ние нямаме хляб за нас, нямаме земя, кола, волове, пък Найден довел и чужда челяд да се мъчи с нас". На тоя отговор турчинът се изсмял с глас и казал: "От Дунав до планината е все моя земя, а з твой Найден няма земя да се изхрани. В говедата си имам само юнаци седемдесет. Иди, хвани два от тях и изори една част от ливадата ми до оборите!" Това зарадвало до някъде бедният ратай и те се приготвили да хващат юнаците, което не било така лесно. Предварително приготвили примки от дълги въжета, качвали се на дървета, под които ще минат говедата, и с дълъг прът хвърляли примките на рогата на юнаците и пускали въжетата да ги влачат известно време, след което ги хващали и укротявали. След това ратаят Райко и синът му Найден изорали една част от ливадата, както има казал турчина, и от нея те си изкарвали прехраната. С течение на времето, след като Урбаба починал или напуснал владенията си в селото, това място останало за вечно ползване от ратая му Райко и намереното и отгледано от него дете Найден. Понеже се знаят имената на синовете, внуците и правнуците на този Найден, се идва пак до заключението, че слугата Райко и жена му са пасли турските говеда от 1760г насам, след което е започнало и заселването на селото.

Близка до тази легенда, също по разкази на стари хора е, че трима братя жители на с.Грамада набили баща си заради пиянство. Подгонени от турските власти, те напуснали селото и се заселили на около 3 км западно от Грамада, по поречието на реката. На турски "вур-баба" значи бий баща. постепенно първата буква от първата дума изчезнала, за да се образува слятото урбаба. С наставката "инци", характерна за много селища в страната, се оформя окончателно името Урбабинци. За произхода на старото име на селото има и друго предположение. Говори се, че една бабичка биела непослушния си син, а турчинът, който я гледал и? викнал: "Ур-бабо", т.е. "удри бабо" и от това произлязло името Урбаба, а после била прибавена и наставката "инци".

ОТ КЪДЕ ПРОИЗЛИЗА НОВОТО ИМЕ НА СЕЛОТО-ТОШЕВЦИ

От имената на тримата убити партизани през януари 1944г, а именно: Тошо Младенов Герговски - секретар на партийната организация в селото и зам.-политкомисар на отряд "Георги Бенковски" (а също и баща на бъдещия президент Петър Младенов), Тодор Панов Иванов и Тошо Вълчов Иванов. Като израз на дълбока признателност към тяхното революционно дело и героична смърт, и на другите загинали партизани - Лило Младенов, Петър Лилов и Георги Целов, беше издигнат внушителен гранитен

Тошевци

Написано от ivailo
Неделя, 30 Януари 2011 23:30

паметник-композиция с фигурите им на площада на селото.

Партизанско село се гордее с президент

/Видинското село Тошевци ревностно пази миналото си, дори и спомена за комунизма
Гордостта му е първият ни президент /

Жителите на видинското село Тошевци пазят всичко за миналото си. Не се разделят дори със спомена за комунизма, въпреки че хората вече са с поглед напред и общуват с децата си по интернет. Селото е кръстено на трима убити партизани, единият Тошо Герговски е бащата на първият ни президент **Петър Младенов**. Другите са Тодор Иванов и Тошо Иванов. В памет на тях и още трима партизани от селото- Лило

Младенов, Петър Лилов и Георги Целов, убити през януари 1944 година, на площада е издигнат гранитен паметник, пред който винаги има ваза с цветя. В селото никога не помисляли да променят името или пък да върнат старото Урбабинци. „Всичко трябва да се знае”- започва разказа си разказва Кръстьо Стоянов, един от малкото завърнали се в родния си край.

От селото са излезли 10 партизани, шестима от тях от тях са убити. „Има 26 политзатворници, двама осъдени на смърт. Интернирани са 10 души. В антифашистката война са участвали 125 души”- допълва Кръстьо Стоянов. В селото се гордеят с тези факти. Смятат, че са уникални и с прякорите и преброяват над сто.

Ревностни са към всичко свързано с историята си. Запазили са дори музея на партизаните, въпреки, че помещението вече се отключва само по заявка.

В читалището има друга сбирка. Съхранени са предмети от бита, ползвани преди повече от 200 години. Запазени са четирите чешми в селото, най-старата „Ралча” напомня за една от легендите за основателя на селото Урбаба, син на местен турски паша. В селото в местността наречена „Пуйка” / тъй като хората гледали пуйките на бея/ са първите заселници, а под нея е останала махала „Влашката, която вече е безлюдна. Общо пет са махалите в селото.

Паметник на миналото са площадът и пътят към селото. Не са ремонтирани, откакто са построени. Хората напусkali родния край през 60-те години на миналия век, когато в градовете започнали да строят заводи. Тогава в селото имало над 1500 жители и 100 ученика.

Сега по избирателен списък са 164, разказва кметският наместник Маргарита Велкова. По-малко от 40 не са пенсионери.

Най- посещаваното място след селския магазин, е читалището, в което има компютърна зала и действаща библиотека. Любима книга на читателите е историческата „Пътуване през годините от Тошевци до Урбабинци”. Написана от филолога Моно Попрангелов след проучване в архивите и националната библиотека.

Селото с привилегии в миналото, сега е със следите от разрухата от комунизма. Двуетажният универсален магазин е със зейнали врати и прозорци. Училището, строено с доброволен труд, е обрасло с дървета и храсти. Изоставена е пистата на бившето селскостопанско летище. В центъра на селото, на разделен на две дом, стои нова паметна плоча. Тя е на президента Петър Младенов. Дъщеря му искала да дари къщата на кметството в селото за музей, но не се разбрали с роднините, които са съсобственици. Имотът сега е с два различни входа, разказва кметският наместник Маргарита Велкова.

Герговският род, от който е и Младенов, се събира веднъж годишно. Рядко в селото идват и внуците на първия ни президент, наследствената им къща отдавна е необитаема. Според кметския наместник Маргарита Велкова, самият Младенов посещавал родното Тошевци официално шест пъти, но в селото подозират, че се е отбивал също и инкогнито, докато бил депутат, а после и външен министър. Заради цитата „танковете да дойдат” по време на протести 1990 година, се оттегля от политиката. Подава оставка като президент само след три месеца на тази длъжност. Оценката за събитията и личностите, с които се е срещал оставя в мемоарна книга.

В Тошевци следели кариерата и на друг техен съселанин, политик от времето на социализма. Живко Живков е заместник министър на външните работи, министър на образованието, след което и първи заместник председател на Министерски съвет.

Партийната му кариера внезапно е прекратена, когато се очаква да стане министър-председател, след като негови близки роднини емигрират на Запад. В разговор с местни хора научаваме, че от Тошевци са родом дипломати, научни работници, лекари. Кръстьо Стоянов бърза да обясни, че задържаният за убийството на 28-годишната студентка Яна Николай Русинов-Чеци не е от Тошевци. В селото научили от медиите, че обвиненият за престъплението се представял за роднина на Петър Младенов. Ако има някаква връзка, тя е толкова далечна, че не може дори да се проследи, обясняват местни хора, които иначе познават добре родословието на всяко от известните семейства .

Оказва се, че първият професионален политик от селото е прапрадядото на Петър Младенов –Младен Цеков. Той е народен представител в Първото велико народно събрание, а след това и в Първото и Второ обикновено народно събрание. Фигурира сред имената на депутатите /в Първото велико народно събрание/, гласували за избирането на Александър Батенберг за княз.

Внукът на народния представител, също Младен Цеков, дядо на бъдещия президент Петър Младенов, е старши унтерофицер от кавалерията в Балканската война. След участието си във войната остава инвалид. Народният представител Младен Цеков е и пръв дарител за строеж на църквата в селото. Храмът „Св. Троица” бил представителен, близо до мястото, където сега е читалището. В края на 60-те години на миналия век църквата започнала да се руши и вместо да я ремонтират, я съборили. Сега искат да я възстановят, разказва Маргарита Велкова. Съвпадение, което все още помнят в Тошевци, е че двамата, които първи се качали да рушат покрива на храма, нямали щастлива съдба. Единият бил парализиран година след разрушаването на църквата, а другият починал. Все пак местни хора успели да спасят медната камбана, направена през 1905 година в Битоля. Наскоро се наложило да я спасяват отново след кражба. Намерили я в пункт за вторични суровини. Засега на големите празници в селото отваря врати параклис. Изграден е в частен имот от преподавателя във Университета за национално и световно стопанство Митко Димитров.

Друг наследник на род от Тошевци- лекарят Димитър Димитров възстановил паметна плоча с имената на загиналите във войните хора от селото. Старата плоча, която била в двора на училището, изчезнала. Случайно я открили в колиба край селото.

Освен с родовата памет тошевчани се хвалят с преимуществата над общинския център град Грамада. Враждата е такава, че хора от селото рядко захващали работа в отдалечения на три километра център на общината. Единствено изключение правели за ръководството на общината, където избирали предимно хора от Тошевци.

Оказва се, че пришълци в селото не вирея. Чужденци правели опити да се заселят в Тошевци. Англичанин купил къща, но я изоставил, когато неизвестни апаши разградили оградата на двора. Други питали, харесали природата, но като разбрали, че наблизо няма търговски център и ресторанти, се отказали да търсят имот в селото. За историята на Тошевци говорим в най- представителното място в селото- читалището с модерна интернет зала. „В помощ сме на много хора. Децата им са в чужбина, а по телефона е трудно да разговарят. Така дори се виждат по скайпа”- обяснява секретарят на читалището Галина Миткова. Освен възрастните хора, интернетът се ползва и от 14-те ученици от селото. „Опитваме се да привлечем повече хора”- обяснява Галина Миткова.

Една от малкото възможности хората да се видят с близките си от страната и чужбина

Тошевци

Написано от ivailo
Неделя, 30 Януари 2011 23:30

е съборът на селото- 2 август, когато по стар стил се чества Илинден.

Тогава се преодоляват стотици километри разстояние, а родовете се събират, макар и за кратко.

[СНИМКИ НА СЕЛО ТОШЕВЦИ](#)

[С ТАРИ СНИМКИ НА СЕЛО ТОШЕВЦИ](#)

Културни и природни забележителности

На центъра на селото е издигнат гранитен паметник - композиция с фигурите на шестте убити партизани

Има малка рекичка и гори подходящи за излети

Всяка година в първата неделя от месец август се провежда традиционния събор.

43° 49' N, 22° 38' E

Население: 211

Надм. височина: 252 m

Пощ. код: 3825

Тел. код: 09337

МПС код: ВН (Вд)

Кметство:

- кмет Тошевци

Маргарита Велкова

(ЗНС)